

Izdajatelj:

Društvo katoliških pedagogov Slovenije

Svet revije

Jože Mlakar
Marjan Peneš
dr. Andrej Perko
Marija Šušteršič
Marija Žabjek

Odgovorni urednik

dr. Silvo Šinkovec

Uredniški odbor

Erika Ašič
Tatjana Fajdiga
dr. Janez Gabrijelčič
dr. Dejan Hozjan
dr. Jana Kalin
dr. Vanja Kiswarday
mag. Marijana Kolenko
dr. Nives Ličen
prof. Bernarda Mal
dr. Anton Meden

Naslov uredništva

Vzgoja, Rožna ulica 2, 1000 Ljubljana
01/43-83-983
urednistvo@revija-vzgoja.si
info@revija-vzgoja.si
silvo.sinkovec@rkc.si
http://www.revija-vzgoja.si

ID za DDV

SI64231160

Transakcijski račun

SI56 6100 0000 9750 496
odprt pri Delavski hranilnici d.d.

Oblikovanje in prelom

Tiskarna Oman, Kranj

Tisk

Belin

Lektoriranje

Barbara Rodošek

Revija *Vzgoja* izhaja štirikrat letno. Cena
izvoda v letu 2024 je 6,60 €. Naročnina za
naročnike v Sloveniji je 26 € (tujina 36 €).DDV in poština sta všteta v ceno.
Odpoved naročnine sprejemamo samo
pisno za naslednje obračunsko obdobje.
Navodila za pisanje prispevkov lahko dobite
na uredništvu ali na spletni strani.Prispevkov ne honoriramo.
Če naročniki svojega izvoda ne prejmete na
dom, prosimo, da nas o tem obvestite.

Natisnjenih 1200 izvodov.

ISSN: 1580-0482

Revijo sofinancira Javna agencija
za znanstvenoraziskovalno in
inovacijsko dejavnost RS.

Zastonjskost

■ **Silvo Šinkovec**, D. J., dr. ped. znanosti, psiholog, defektolog in teolog,
je predavatelj, terapevt, voditelj več seminarjev, šol za starše in duhovnih
vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent DKPS in direktor *Inštituta*
Franca Pedička.

Marjan Žvegljč je oče zaupnega telefona Samarijan. Od nas se je poslovil v septembru, zato mu posvečamo v tej Vzgoji nekaj prostora. Ko sem iskal besedo, s katero bi povzel njegov značaj, njegove vrednote in življenjska vodila, se mi zdi, da je to beseda zastonjskost. Za seboj je pustil neizbrisno sled dobrote in zastonjskosti. »... da je bil prav vsak večer, brez izjeme, petek in svenek, ob desetih zvečer navzoč pri menjavi prostovoljcev; če se je zgodilo, da prostovoljec ni prišel, je sam sedel pred telefon in bil celo noč na voljo ljudem v stiski« (Sonja Molek Cestnik, *Vzgoja* 103, Naš pogovor). Biti na voljo ljudem, celo noč, brez pričakovanja vračila ali plačila. Biti tam za druge, ker potrebujejo pomoč, ker so sami in v stiski. Rad je bil tam, z njimi. To je drža zastonjskosti.

Beseda zastonjskost je izginila iz rabe. Nič več ne delamo zastonj. Vse je treba plačati. Prav je, da delavec dobi pravično plačilo. To je jasno vsem civilizacijam. Apostol Jakob je pred dva tisoč leti zapisal: »Glejte, plačilo, ki ste ga utajili delavcem, ki so poželi vaša polja, kriči.« Delavec mora dobiti plačilo za opravljeno delo. Če gospodarji ne plačujejo pošteno, bodo dajali odgovor. »Vaše zlato in srebro je zarjavelo in njuna rja bo pričala zoper vas.« (Jak 5) Vse se uravna, veselje mora biti v ravnovesju. Tudi Marjan je imel službo in primerno plačo. Od tega je živel in preživel družino. Delamo, da zaslužimo in potem plačujemo svoje položnice in račune. Življenje je prepleteno s plačilnimi sredstvi. Vse je postalo storitev in za vse je treba plačati. Vse skušamo normirati: v trgovinah, gostilnah, zdravstvu, turizmu. Zato pravimo, da je denar sveta vladar. Kdor ima denar, si lahko privoščijo več. Vse. Tako se zdi. Pa ni res, ker je življenje drugačno.

Življenje sloni na zastonjskosti. Kdor odkrije to razsežnost, se spremeni, vrednote in cilji postanejo drugačni. Cestinar Zahej je gradil svoj smisel na denarju, moči in družbenem ugledu. Ko je srečal Jezusa, se mu je

filozofija podrla. Jasno je začutil, da bo povrnil vsem, ki jih je ogoljufal, da bo denar razdelil potrebnim in začel živeti drugače. Odkril je drugačno paradigmo življenja.

V Našem pogovoru Sonja pripoveduje: »Čudila sem se, kaj tam (ob menjavi dežurnih) počne ob šestih zjutraj v tistem mrazu predsednik in ustanovitelj društva. Kmalu sem izvedela. Prinesel nama je čisto sveže, tople žemljice, naju pozdravil in hkrati preveril, ali je vse v redu.« Pozornost, ki jo je izkazoval Marjan prostovoljcem, je prebujala pogum in gotovost. Rasel je občutek, da jih nekdo spremlja, in če se bo kaj zalomilo, bo videl, razumel in ukrepal. Drobnost pozornost ustvarja zaupanje in daje trdnost. Tega se ne da plačati.

Svet živi iz zastonjskosti. Kdo bi bili mi, če ne bi imeli mame, ki je dneve in noči bedela nad otročičkom in pazila, ali kaj potrebuje. S svojo navzočnostjo je dajala čutiti, da bo vse v redu, da se otrok nima česa bati. Rasel je praobčutek varnosti in gotovosti. Mama to stori zato, ker je mama, ker je to njen otrok. Ne računa na plačilo ali povračilo. Najbolj pomembne stvari v življenju se zgodijo zastonj. Vsi pomembni odnosi rastejo iz zastonjskosti in si jih drugače ne znamo predstavljati: fant in dekle, mož in žena, starši in otroci. Odnos ljubezni je lahko samo iz zastonjskosti. Marjan je bil zgled takega odnosa. »Marjanova preprostost in nesebičnost sta nas učili, kaj resnično pomeni biti tam za nekoga.« Biti vsak dan »tam za nekoga« je smisel življenja mnogih ljudi, ki odkrijejo čar zastonjskosti.

Marjanova »prijaznost in pozornost sta res vredni spoštovanja«. Plemenit človek se nevidno dotika src ljudi in jih s svojo navzočnostjo spreminja. »Verjamem, da smo zaradi njegovega zgleda vsi ... postali boljši in bolj povezani drug z drugim. Marjan nas je spomnil, da je ... majhna gesta sočutja in pozornosti tisto, kar nekomu spremeni življenje. Tudi zato bo za vedno ostal v naših srcih.«